

BÁBOZÁS ÉS MÓDSZERTANA

A tantárgyelem neve	Kontakt óraszám	Kredit	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
Bábozás és módszertana	0+2 30	2	gyj	kötelező	I.	-

Óraszám: 2 óra/hét

A számonkérés formája: gyakorlati jegy

A tantárgyelem kódja:

A tantárgy célja

- A hallgatók ismerjék meg a bábjáték lényegét, műfaji sajátosságait, lélektanát. Ismerjék meg a pedagógiai bábjáték módszereit, differenciált, inkluzív illetve integrált nevelési lehetőségeit az óvodai nevelő-oktatómunka területein. Gyakoroltatni a bábozás, bábelőadás alapvető mozzanatait, technikai fogásait. Ismereteket szerezni néhány bábkészítés technikai megoldásának terén, különös tekintettel azokra amelyek a gyermeki önkifejezést is segítik.

Tantárgy tartalma

- A műfaji sajátosságok (Komplex, stilizált, animáció).
- A bábu rituális funkciója.
- Mi a bábu?
- Tárgy animáció.
- Tárgyak, mértani formák mozgatása modern zenére.
- Kézzjátékok - kiegészítőkkel is.
- A bábjáték lélektana
- A pedagógiai bábjáték.
- Hogyan segíti az óvodai nevelés célkitűzéseit a bábozás?
- A báb képzőművészeti megfogalmazása
- Az óvodai bábjáték módszerei.
- Lehetőségei az értelmi, esztétikai, közösségi, etikai nevelésben és a játékban.
- A tér és a tér szervezése, térkitöltés
- Az óvónő beszéde a pedagógiai célú bábjátékba

Értékelés

A gyakorlati jegy feltétele a kurzusok bábkészítő technikáinak elsajátítása, bábkészítés, a bábok igényes célnak megfelelő elkészítése. Aktív részvétel a csoportos bábelőadásban.

Kötelező irodalom

- Szentirmai László(1998): Nevelés kézzel-bábbal - Nemzeti Tankönyvkiadó Rt.
- Dienes Erika (2002):A bábjátékról. Szöveggyűjtemény a ELTE TÓFK NOK,EOK,NTK hallgatóinak ,ELTE TOFK, Budapest

Ajánlott irodalom

1. A színház világtörténete I-II.(1989)Gondolat Bp.
2. Ember és báb. Szerk. Tömöry Márta.(1990) Múzsák Bp.
3. Passuth Krisztina(1984): Koós Iván (Műterem sorozat) Corvina Budapest
4. Gönczöl Andrea-Dienes Erika(1998): Játéktár Lilliput Bp.
5. Hüvelykujjam almafa.(1994) Tárogató K.Bp.1994
6. A bábjáték világa. CD Rom

VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA I

A tantárgyelem neve	Kontakt óraszám	Kredit	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
Vizuális nevelés és módszertana I	0+2* 30	2	Gyj.	kötelező	I.	

Óraszám: 1 óra/hét (szeminárium 2 hetenként)

A számonkérés formája: gyakorlati jegy

A tantárgyelem kódja:

A tantárgy célja:

A hallgatók vizuális és tananyaggal összefüggő ismereteinek bővítése és a pedagógiai munka szempontjából történő feldolgozása. Szemléletformálás és fejlesztés a meglévő műveltségi ismeretek tudatosításával, rendszerezésével és gyarapításával. Esztétikai kérdések, a vizuális nyelv (közlés és kifejezés sajátosságai - a vizuális nyelv alapelemei), a vizuális megnyilvánulások tudatos megfigyelése és ezek empátikus értékelő vizsgálata, elemzése, az összefüggések felfedezése, felhasználása. Az ábrázolás és a kézművesség sajátosságainak feltárása, elemzése. Környezettudatos magatartás erősítése a tárgykészítő és környezetelemző, tervező tevékenységekben.

A tantárgy tartalma

A szemeszter mind technikai mind szemléleti téren alapozó jellegű

- A vizuális alapfogalmak
- Gyakorlatok a technikai alapozás területein.
- Rajzi alapfogalmak: kompozíció, tömeg, arányok, színek, tónusok.
- Modell utáni tanulmányok és képi redukciói.
- Bevezetés a színek világába. Színkeverési feladat temperával.
- Kifejezési kísérletek színes technikával
- Nyomhagyás, nyomtatás.
- A papír és a pigmentek viszonya.
- Papíralakítási technikák, tárgykészítések.
- A mintázás alapismeretei.
- Téralkítási technikák

Értékelés

1. A gyakorlatokon való aktív alkotó részvétel.
2. Az órán kapott képalakítást érintő szempontsoroknak megfelelő feladatvégzés.
3. Aktív részvétel az egyéni- és a csoportmunkákban

Kötelező irodalom

1. *Pataky Gabriella (2014):* Pedagógiai tervezés az óvodai vizuális fejlesztéshez ELTE TOK
2. *Dienes Erika(2002):* Bábozás, bábművészet ,szöveggyűjtemény, ELTE

Ajánlott irodalom

1. Kárpáti Andrea (1996) : Firkák, formák, figurák , Dialóg campus,
2. *Tarján Gábor*(1991): Folklór, népművészet, népies művészet ,Tankönyvkiadó
3. *B. Hornyák Klára*(, 1998) Játék a papírral , magyar könyvklub,
4. Ute és Tilman Michalski (1996): Papírcsodák , Ciceró
5. *Berhidai Magdolna - Fényi Tibor - Kiss Anna*(1984): Máktündérek, csutkanépek. (Móra kiadó

VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA II

A tantárgyelem neve	Kontakt óraszám	Kredit	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
Vizuális nevelés és módszertana II	0+2*	2	koll	kötelező	II.	Vizuális nevelés és módszertana I !

Óraszám: 1 óra/hét (szeminárium 2 hetenként)

A számonkérés formája: gyakorlati jegy

A tantárgyelem kódja:

A tantárgy célja:

A differenciált fejlesztés lehetőségeinek megismerése a vizuális tevékenységek tükrében
Gyermekmunkák elemzése, és az eredmények tudatos felhasználása. Korszerű és hagyományos eszközök és anyagok megismerése és alkalmazása. Az óvodai vizuális tevékenységek tartalmainak közvetítéséhez, szervezéséhez szükséges művészeti, módszertani ismeretek elsajátítása.

A tantárgy tartalma

- A látás (érzékelés, tudati tevékenység)
- A gyermek ábrázolásának jellemzői, az ábrázolás fejlődése,
- A firka - sajátosságai, jelentősége, átmenet az ábrázolásba,
- A testi fejlesztés lehetőségei a vizuális foglalkozásokon,
- A kézművesség, tárgyalakítás és díszítés meghatározása, jelentősége, Esztétikai nevelés (az esztétikai minőségek, a giccs),
- A vizuális nevelési célok, feladatok és a témák összefüggései,
- Az ütemterv és az éves terv készítésének szempontjai,
- Különleges tartalmú foglalkozások, A vizuális foglalkozások csoportosításának módjai, szervezésük formája, időtartama, mennyisége,
- Az óvodáskorú gyermek tanulásának jellemzői, képességei-figyelmebevételük, fejlesztésük. A differenciáló személyiségfejlesztés lehetőségei
- Képesség, jártasság, készség, a színérzékelés fejlődése és a színhasználat sajátosságai óvodásoknál, gyermekrajz-elemzés
- Motiváció, koncentráció, integráció - integrálás más nevelési területekkel. Technikák és munkafogások,
- A mintázás feltételezett fejlődési vonala jelentősége.

Értékelés

A kurzus értékelő zárását az oktató által meghatározott tartalmú portfólió beadása képezi a szóbeli beszámoló lehetőségével.

Kötelező irodalom

1. Pataky Gabriella (2014): Pedagógiai tervezés az óvodai vizuális fejlesztéshez ELTE TOK
2. Boza Erzsébe (2006)t: Az óvodai vizuális nevelés módszertana ,ELTE TOFK
3. Dienes Erika(2002): Bábozás, bábművészet ,szöveggyűjtemény, ELTE TOFK
4. Beke László(1986): Műalkotások elemzése , Nemzeti tankönyvkiadó ,

Ajánlott irodalom

1. R. Arnheim(1980): A vizuális élmény, az alkotó látás pszichológiája , Gondolat
2. Bálványos Huba (2005): Esztétikai művészeti ismeretek és esztétikai művészeti nevelés 71-90old., Balassi, Budapest
3. Feuer Márta (2005) : A firka lélektana , Akadémia
4. Gerő Zsuzsa (2005): Érzelem, fantázia, gondolkodás óvodáskorban ,Flaccus
5. Bánki-Bálványos (2005): Differenciálás a művészeti nevelésben ,Okker,Budapest
6. Kárpáti Andrea (2001) : Firkák, formák, figurák , Dialóg campus
7. Tarján Gábor(1991): Folklór, népművészet, népies művészet , Tankönyvkiadó

A VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA III

A tantárgyelem neve	Kontakt óraszám	Kredit	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
Vizuális nevelés és módszertana III.	0+2* 30	2	gyj	kötelező	III	Vizuális nevelés és módszertana II

Óraszám: 2óra/hét

A számonkérés formája: gyakorlati jegy

A tantárgyelem kódja:

A tantárgy célja:

A hallgatók vizuális és tananyaggal összefüggő ismereteinek bővítése és a pedagógiai munka szempontjából történő feldolgozása. Szemléletformálás és fejlesztés a meglévő műveltségi ismeretek tudatosításával, rendszerezésével és gyarapításával. Esztétikai kérdések, a vizuális nyelv (közlés és kifejezés sajátosságai - a vizuális nyelv alapelemei), a vizuális megnyilvánulások tudatos megfigyelése és ezek empátikus értékelő vizsgálata, elemzése, az összefüggések felfedezése, felhasználása. Az ábrázolás és a kézművesség sajátosságainak feltárása, elemzése. Környezettudatos magatartás erősítése a tárgykészítő és környezetelemző, tervező tevékenységekben. A kultúrtörténet, az esztétika, az ábrázolás, a kézművesség anyagának feldolgozása a gyakorlatban, melyek feladatai fejlesztik a hallgatók vizualitását, kreativitását, önértékelő képességét, feladatvállalását és csoportokban történő együttműködési képességét.

A tantárgy tartalma

A félévi feladatok a természeti környezet, és azon belül is a növényvilág köré épül

- Vizuális megfigyelésre összpontosító gyakorlatok. Tájtanulmány (részlet, színjellemzők, képfolytatás)
- Redukciós gyakorlatok fotómegfigyelés alapján síkképi technikába.
- Redukciós gyakorlatok plasztikai képalakításokban.
- Képi elvonatkoztatás technikai inspirációval.
- Képi elvonatkoztatás bábdíszlet funkcióban.
- Vizuális redukciók díszítő célzattal.
- Tárgykészítések textiltechnikákban.
- Vizuális redukciók természeti formákról tárgyi funkciók díszítményeiként.

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul. Az értékelés a hiánytalanul, a megadott szempontok szerint teljesített gyakorlati feladatok bemutatásával történik.

Kötelező irodalom

3. *Pataky Gabriella (2014):* Pedagógiai tervezés az óvodai vizuális fejlesztéshez ELTE TOK
4. *Dienes Erika(2002):* Bábozás, bábművészet ,szöveggyűjtemény, ELTE

Ajánlott irodalom

6. *Kárpáti Andrea* (1996) : Firkák, formák, figurák , Dialóg campus,
7. *Tarján Gábor*(1991): Folklór, népművészet, népies művészet ,Tankönyvkiadó
8. *B. Hornyák Klára*(, 1998) Játék a papírral , magyar könyvklub,
9. *Ute és Tilman Michalski* (1996): Papírcsodák , Ciceró
10. *Berhidai Magdolna - Fényi Tibor - Kiss Anna*(1984): Máktündérek, csutkanépek. (Móra kiadó

VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA IV

A tantárgyelem neve	Kontakt óraszám	Kredit	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
Vizuális nevelés és módszertana IV.	0+2*	2	gyj	kötelező	IV	Vizuális nevelés és módszertana II.

Óraszám: 2 óra/hét

A számonkérés formája: gyakorlati jegy

A tantárgyelem kódja:

A tantárgy célja:

A hallgatók vizuális és tananyaggal összefüggő ismereteinek bővítése és a pedagógiai munka szempontjából történő feldolgozása. Szemléletformálás és fejlesztés a meglévő műveltségi ismeretek tudatosításával, rendszerezésével és gyarapításával. Esztétikai kérdések, a vizuális nyelv (közlés és kifejezés sajátosságai - a vizuális nyelv alapelemei), a vizuális megnyilvánulások tudatos megfigyelése és ezek empátikus értékelő vizsgálata, elemzése, az összefüggések felfedezése, felhasználása. Az ábrázolás és a kézművesség sajátosságainak feltárása, elemzése. Környezettudatos magatartás erősítése a tárgykészítő és környezetelemző, tervező tevékenységekben.

A tantárgy tartalma

A félév feladatainak témáját vizuális problémaszintjeivel az állatvilág képezi.

- Vizuális megfigyelésre összpontosító gyakorlatok. Állattanulmány (részlet, színjellemzők, képfolytatás)
- Redukciós gyakorlatokra épülő közhasznú képi információk.
- Részletmegfigyeléseken alapuló tervezések.
- Figurális körplasztika feladatok.
- Figuratív tárgykészítések (figurális agyagedény).
- Képi elvonatkoztatás bábfigura funkcióban.
- Vizuális redukciók díszítő célzattal csomagolásterv funkcióban.
- Tárgykészítések játékfunkcióban.
- Kifejező funkcionáló képalakítás (maszk, jelmez)

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul. Az értékelés a hiánytalanul, a megadott szempontok szerint teljesített gyakorlati feladatok bemutatásával történik.

Kötelező irodalom

5. *Pataky Gabriella (2014):* Pedagógiai tervezés az óvodai vizuális fejlesztéshez ELTE TOK
6. *Dienes Erika(2002):* Bábozás, bábművészet ,szöveggyűjtemény, ELTE

Ajánlott irodalom

11. *Kárpáti Andrea* (1996) : Firkák, formák, figurák , Dialóg campus,
12. *Tarján Gábor*(1991): Folklór, népművészet, népies művészet ,Tankönyvkiadó
13. *B. Hornyák Klára*(, 1998) Játék a papírral , magyar könyvklub,
14. *Ute és Tilman Michalski* (1996): Papírcsodák , Ciceró
15. *Berhidai Magdolna - Fényi Tibor - Kiss Anna*(1984): Máktündérek, csutkanépek. (Móra kiadó

VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA V

A tantárgyelem neve	Kontakt óraszám	Kredit	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
Vizuális nevelés és módszertana V.	0+2*	1	koll	kötelező	V	Vizuális nevelés és módszertana II.

Óraszám: 2 óra/hét

A számonkérés formája: kollokvium

A tantárgyelem kódja:

A tantárgy célja:

A tantárgy célja bővíteni és történetileg rendezni a hallgató művészeti ismereteit, s korok és korszakok szemléleti világának megismerésén keresztül finomítani világképét, erősíteni a különböző emberi művészeti törekvések iránti toleranciáját. Szemléletformálás és fejlesztés a meglévő műveltségi ismeretek tudatosításával, rendszerezésével és művészettörténeti, műelemzői ismeretek gyarapításával. Esztétikai kérdések, a vizuális nyelv (közlés és kifejezés sajátosságai - a vizuális nyelv alapelemei), a vizuális megnyilvánulások tudatos megfigyelése műalkotások alapján és ezek empátikus értékelő vizsgálata, elemzése, az összefüggések felfedezése, felhasználása. Esztétikai művészeti alapismeretek nyújtása képelemzések formájában. Az esztétikai művészeti nevelés műalkotások formájában történő lehetőségeinek feltárása a kisgyermekkorai nevelésben.

A tantárgy tartalma

Kronologikus elmélet:

- Az ókori egyiptomi és mezopotámiai építészet, szobrászat és festészet egymás tükrében.
- Hellász művészete és meghatározó volta az európai kultúrára.
- Az ókori Róma és a keresztény Kelet-Római birodalom kisugárzása.
- A kora középkor építésze, szobrászata, festésze.
- Az északi Gótika
- A humanista Reneszánsz
- A Barokk, Rokokó és Felvilágosulás
- A Klasszicizmus, Romantika, Realizmus
- A XX. század főbb stíluskorszakai

Művészettörténeti imitációk

Esztétikai művészeti nevelés az óvodában

- A műalkotás óvodai szituációja.
- Műalkotások szemléltető, élményidéző szituációban.
- Az esztétikum szocializál: esztétikummal értékírányultságot adhatunk a szocializációnak. Esztétikai nevelés, művészeti nevelés.
- A műélmény beépítése a nevelési folyamatba.
- A gyermekélet korosztályonként tipikus élménykörei.
- A műalkotások különböző alkalmi csoportosításainak példái az életről folytatott beszélgetésekben..

Értékelés

A kollokvium során a hallgatók (írásban/ szóban) beszámolnak művészettörténeti alapismereteikről különös tekintettel az egyes korszakokat érintő stílusfelismeréseket, valamint értékelhető elemzésekkel bizonyítják esztétikai művészeti nevelői ismereteiket.

Kötelező irodalom

1. Szabó Attila (1996): Művészettörténet képekben, Művészettörténet vázlatokban Alternatív Közgazd. Gimn. Alapítvány ,Budapest
2. Beke László: Műalkotások elemzése (Nemzeti tankönyvkiadó)
3. E.H.Gombrich (1983) A művészet története Gondolat,
4. Piper, David(1987.): A művészet élvezete Bp. Helikon
5. Buda Béla: Az empátia(1980.) – a beleélés lélektana, Gondolat, Bp.,
6. Bálványos Huba (2005): Esztétikai művészeti ismeretek és esztétikai művészeti nevelés 71-90old., Balassi, Budapest

Ajánlott irodalom

1. Kárpáti Andrea :Művészet és élet I-II (Helikon 1998)
2. Székácsné Vida Mária (1980).: A művészeti nevelés hatásrendszere, Tankönyvkiadó, Bp.,
3. Dercsényi Dezső-Zádor Anna (1980): Kis magyar művészettörténet, Képzőművészeti Zsebkönyvtár, Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalata, Bp.
4. Mario de Micheli (1978): Az avantgardizmus, Képzőművészeti Zsebkönyvtár, Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalata, Bp.1978